

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek. anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitólér 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyei szabályrendeletek gyűjteménye
érdekében.

Megyei első tisztviselője ál-
tal az ez idei első évne-
gyedes közgyűlés folyó hó
28-ik napjára tüzetett ki,
ez indított arra, hogy tek-
szerkesztő urhoz jelen le-
velemet intézzem.

Olvastam a Budapestben
megjelenő jeles szakszerű-
séggel szerkesztett »Köz-
ségi Közlöny« f. évi 15-ik
számában, a »Helyes indítvány« című vezér-
cikket, mely szerint Várady Gyula jegyzőjelölt
ur a krassó-szörényi megyei gyűzőgyülethez kö-
vetkező indítványt adott be:

»Tekintve, hogy az 1883-ik évi I-só törvény-
cikkbe iktatott minősítési törvény 6. §-ának
utolsó bekezdése elrendeli: hogy a képesítési
okmányai bírósági és körjegyző, ha más
megyében nyer alkalmazást, az ebben hatály-
ban levő szabályrendeletekből vizsgálatra
kötelezhető; — tekintve, hogy Krassó-Szörény-
megyében a megyei szabályrendeletek még egy
kötetbe összegyűjtve nincsenek, mi által a köz-
ségi közigazgatás is egyik-másik ágában csorbát
szenvedhet: indítványozom és kérem a megyei
gyűzőgyület tisztelt közülését: sziveskedjék az
érvényben levő megyei szabályrendeleteknek
egy kötetbe való kiadása iránt szükségesnek
látkozó intézkedéseket megtenni, esetleg pedig
erre a megye nagyságos alispánját megkérni.«

Hogy ez az indítvány helyes és hogy a
minősítéssel szülő törvény intenciójának minde-
nekben megfelel, azt úgy hiszem vita tárgyává
tenni nem szükséges; — hogy pedig a megyénk-
ben érvényben levő és eddig egy kötetbe össze-
nem szedett szabályrendeletek összegyűjtése
célszerű, azt megint úgy hiszem kétségbe vonni
senki sem fogja, de talán nem is akarja.

Ha a megyei árvászek azon üdvös intéz-
kedést megtette, hogy a gyámhatósági szabály-
rendeletet egy kötetbe összegyűjtve adta ki,
miért ne lehetne éppen úgy: a »kurta pász-
torkodásról«, a »hivatalos pénzek kezeléséről«,
a »községi falkolák felállításáról és kezeléséről«,
a »gőzcséplő és egyéb gazdasági gépek körül
foglalkozó munkások testi épségének megóv-
ásáról«, a »hernyók és más kártékony rovarok
kiirtásáról«, a »lőtenyésztés emeléséről«, a »zár-
órák betartásáról«, a »községi földeknek bér-
letbe adásáról«, a »közintézményekről«, az »enge-
délyhez kötött iparágakról«, a »kultusz-adó ke-
zeléséről«, a »közmunka váltásdíjak és hát-
lalkainak behajtásáról« és a tb. intézkedések-
ről szóló, de nekem most hamarosan eszembe
nem vágódhat, talán száz számra menő sza-
bályrendeleteket egy kötetbe összegyűjteni s a
községi jegyzők és a jegyzői vizsgára készü-
lőknek rendelkezésükre bocsátani?

Mert nem akarok, tek. szerkesztő ur, re-
kriminációkba bocsátkozni, de annyit mégis
mondhatok anélkül, hogy bárkit is a legtávo-
labbról sérteni akarnék, hogy sok, de nagyon
sok községben az érvényben levő szabályren-
deleteknek egy tized része sem lelhető fel és
így, ha a már több évek óta működő községi
jegyzőnek azokról tudomása van is, a sors vég-
zete által melléje rendelt és a jegyzői pályára
készülő szigorlónak azokról éppenséggel nem
lehet tudomása, vagy ha van is, főnökétől nyert
információ alapján, az nagyon szörványos és
minden, a tudományhoz okvetlenül megkiván-
tató alapot nélkülöző.

Nehogy tehát a többi törvényhatóságoktól
— szokásunk ellenére — e részben távol ma-
radjunk; nehogy a mulasztásunk miatt az amugy
is rossznak híresztelt közigazgatás menete csorbát
szenvedjen és nehogy végre a község jegy-
zői pályára készülők és miatt az alapos kiképez-

tetéstől önhibájukból eredőleg elvonassanak:
oda terjed indítványom, hogy illetékes helyen
találjanak utat és módot az érvényben levő
összes megyei rendeleteknek hivatalos és hite-
les kiadására, ha másképp nem, hát közgyűlési
indítvány kapesában közközlésben. P. J.

Gazdasági levél Adáról.

Kukorica-termelés.

Az, ki a mezőgazdaság jelen helyzetében figye-
lemmel kíséri a gazdasági termények árfolyamát, meg-
győződhet arról, hogy a buza árához képest arány-
talanul magasabban állottak és állanak ma is azon
termények árai, melyek takarmányozási célokra egy
felől, de másfelől gyáripari célokra is pl. sörgyártásra,
szeszgyártásra felhasználhatók, mégis azt látjuk, hogy
erre vajmi kevés vagy éppen semmi figyelmet nem
fordítanak az emberek. Termelik a buzát ma is úgy
és annyit, mint azelőtt, mikor 12 frt volt 1 mázsa.

Ezuttal a tengeri termeléséről mondanék el egy-
néhány dolgot, melyek különösen e vidéken vannak
divatban — hol még az ősök ősenek rendszeréhez ra-
gaszkodva gazdálkodnak az emberek — s melyhez
gőre-ösen ragaszkodnak fenn-alant egyformán. Legyen
valakinek 1000 lánca földje, vagy 20 lánca, egyik fe-
lében termel tengerit, másikban buzát s csak arány-
talanul kis mérvben zabot, árpat. Takarmány ter-
meléséről szó sincsen. Hát a buza polyva meg a tengeri-
szár mire való??!

A tengerinek mindenkor meg volt s ma is meg-
van a tisztességes ára. Keresett árucikk ez ugy ta-
karmányozási, mint gyáripari célokra. Hanem azt a
roppant hibát követik el itt is az emberek, hogy ter-
melésénél nem veszik figyelembe a talaj iránti igé-
nyeit és azon megdönthetetlen elvet, hogy »iparkod-
junk olcsón termelni«. Az a leghasznosabb világpolgár,
ki arra képes megtanítani bennünket, hogy egy kalász
helyett hogyan kell két kalászt termelni. Ezt mondta
valamelyike a világbölcsöknek s én megajánlom szava-
inak igazsága előtt, mert ez jelenti »az olcsó ter-
mést«. — De térjünk át a tengerire.

A tengeri őszel mélyített földet kíván, mely,
ha ekkor még extirpátorral is megjáratik — felet-
tebb jutalmazó, miután a nyári szárazságra az alatt
összegyűjtött nedvesség tartalékban marad. Tavasz-
kor, ha a föld kissé megnyomakodott, egy sekély szán-
tást adunk neki; — ha pedig nem — akkor megfo-
gasoljuk, utána tövisboronát járattunk, a midőn így
el van a talaj simítva, hossz- és kereszt irányban meg-
vonalozunk. Mindenütt ott, hol a vonalok egymást ke-
resztetik — egy-egy kapavágást teszünk s ebbe he-
lyezzük az érett és fejlett tengeri vetőmagot, 3-4
szemet egy egy bokorba, hogy az eshetőségekre szá-
mitva 2 szál tengerik megmaradjon. Vetés után a
talaj tövisboronával behuzatik olyformán, hogy e
művelet egyszersmind a hengerezést is helyettesítse;
— ha a talaj kötött, nehezebb agyag talaj, akkor a
hengert is rá kell bocsátani, hogy a mag érintkezze a
talajjal minden tekintetben.

A vetőmagra vonatkozólag meg kell jegyezni,
hogy csak oly csövekről vétezzék az, melyek teljesen
benőttek. A cső két végén levő mag, vetésre nem al-
kalmatlan. Mert az egyik t. i. a felső vég éretlen, fejlet-
len szemeket tart, az alsó vég szemei pedig túlságo-
san fejlettek, túlértek, nehezen vagy sokáig, vagy
rosszul csíráznak.

Megfelelő meleg és nedves időjárás esetén a ki-
elés 12-18 nap alatt bekövetkezik, s ha a tengeri
arasznyi magas lesz, a sima földet, — hol már a
gaz magvak is ütögetik fejüket — egy könnyebb
fajta fogas boronával — megjárattuk. Ezen művelet
felér egy kapálással s utána a növényzet vígan fej-
lődik tovább. Megjegyzendő, hogy a fogasolás inkább
száraz időben történjék.

Rövid idő múlva — kivált ha a gyakori esők a
talaj felületét leverték, vagy a gyomok ütötték fel
fejüket — megadjuk a tengeri első kapálását s mi-
után a vetés sorba történt — lókapával. A lovat ve-
zeti egy gyermek, az ekét tartja egy suhanc, egy
harmadik pedig az eke után esetleg lenmaradó s a
tengeri tövében nőtt gaz és gyomot pusztítja ki. — Ily
módon naponként 3-4 holdat elvégezzük, a nélkül
hogy a drága kézimunkát nagyobb mértékben igénybe
vennők. A kapálást annyiszor kell ismételni, a hany-
szor a fennebb előadott okok azt megkövetelik, ügyel-
vén arra, hogy a lóval kereszt irányban is kapáljunk,
miután az előző kapálást hosszirányban kezdtük meg.

A kapálást követi a töltögetés, melyet legcél-
szerűbben és legolcsóbban ismét lóval — az ismert
hohenheimi töltögetővel végezzük hossz- és kereszt-
irányban; s ezzel be is fejeztük a tengeri művelését.

Meg kell még emlékezni azon helytelen eljárás-
ról, mely e vidéken csaknem kivétel nélkül el va-
terjedve s ez a tengerinek eke utáni vetése; a kike-
lés ez esetben felettebb hiányos Ősi jellege az ily eljá-
rásban sínlődő földnek az, hogy az alalajszikla kemény,
a barázda fenekére dobott mag nehezen, vagy ha mé-
lyen leszántatott, sehogyszem búvik elő. A tengeri vetés

téhat ritka lesz, sokszor 1-1 öl távolságra állanak
a tövek egymástól. De erre itt az a válasz, hogy
akkor jó a tengeri, ha ritka — holott ha a kellő
távolság — 70 cm. — betartatik, a vetés sem ritka,
sem sűrű nem lesz, mert ha egy ölnyre állnak a
szárak egymástól, hiába remélünk ott 4-8 csövet,
holott ugyanezen területen a 2-3 bokortól nemcsak
reméljük, de meg is kövételjük, sőt meg is kapjuk azt.
Ada, 1885. ápril 19.

Szobonya Bertalan.

Hirek.

Megyénk köztisztviselőiben álló főispánjánál esü-
törtöki nevenapja alkalmából a megyei és városi tiszt-
kar, valamint a helybeli kir. hivatalok főnökei és kép-
viselői testületileg tisztelegtek és mind azt kívánták,
hogy ő méltóságát a Gondviselés e megye kormányá-
nak élén egyrészt a közhaladás, másrészt a nemzeti-
ség-k testvérülésének nagy eszméje javára kedves esá-
ládjával együtt sokáig munkabíró erőben éltesse!

Antunovits József, apatini kir. körjegyző,
a napokban elfoglalta új hivatalát.

A Dévay-féle kert és nyaralót Gromilovich
Nándor, a »Két ló« volt jónévű vendéglőse vette át
s azt minden igénynek megfelelő módon kicsinosítván
és egy tágas verandával is megbővítvén, május első
napjaiban meg fogja nyitni. Előbbi üzletét Ackermann
József az »Apatini söresarnok« volt bérlője viszi tovább.

Szordán d. u. 1/2 4-kor azon megrendítő hirt
vették, hogy a szegedi színház egy órátlót fogva ég.

A megyénk értelmisége által bámulattal em-
legetett szegedi színház, mint sürgönyünk is említi,
égtében borzalmasan szép látványt nyújtott. A nagy
szerencsétlenség mellett még hálát kell adni a Gond-
viselésnek, hogy a tűz nappal ütött ki és nem este,
midőn Pálmai Ilka vendégzereplése alkalmából telje-
sen kibérelt ház előtt a »Nőemancipáció« fogott volna
színe kerülni.

A mint értesülünk, a »Phoenix« igazgató-
sága az e hó 18-án tartott közgyűlésen indítványozta,
hogy a nyeresémtörke és a díjtartalék jelentékeny
dotációján felül, a múlt évi nyereségből 15% osztás-
sék fel a részvényesek között; tehát 10% al több osz-
talékat fizet most e társaság, mint az 1883. évben. A
»Phoenix«, mely Magyarországon és kivált megyénk-
ben kiterjedt üzlettel bír, a múlt évben jelentékeny
bevétel szaporulatot ért el és minden üzletágát nagy
nyereséggel zárta le.

Kétfejű borju. Egy Fleisch nevezetű helybeli
kereskedő Borsódon egy csodaborjút vett spekulációra.
A borju a r. k. temető melletti Adler-féle házban lát-
ható. Feje kettős, orra mindkettő ki van fejlődve; a
két orr közt van egy széles, ormatlan száj, melyből
a rendesen egy teyérnyivel hosszabb nyelv lóg ki.
A nyelv evés vagy hógés közben, mint a kígyó nyelve,
ki-be mozog.

Intézkedések az országos kiállítás könnyebb
látogathatása érdekében. A mint értesülünk, e célból
újabb időben elhatározta a m. kir. államvasutak igaz-
gatósága, hogy a 400 kilométernél nagyobb távolsá-
gól, valamint egyáltalában külföldről Budapestre utazó
közönség, a kiállítási mérsékelt árú menettértei jegyek-
kel a gyorsvonatokat is használhassa, ami különösen
a hazánk északkeleti és erdélyi részeiből, valamint
Horvátországból jövőkre nézve jelentékeny könnyebbí-
tés. Elhatározatott továbbá, hogy a kiállítás tartama
alatt, tekintettel a közönségnek kevésbé tehető rész-
sére, a m. kir. államvasutakon havonként egyszer 2-od
és 3-ad oszt. félárú menettértei jegyek is fognak kiadni,
holott a kiállítás alatt hetenként kétszer kiadandó ren-
des menettértei jegyek csak 33% nyi mérséklettel bírnak
és azokkal együtt egy kiállítási sorsjegy és egy kiál-
lítási belépti jegy is váltandó. Mindazon utasok azon-
kivül a jegyváltás alkalmával egy tüzetet is fognak
ingyen kapni, mely többek között egy kiállítási ka-
laut is fog magában foglalni. — Mindezen intézke-
dés részletei legközelebb fognak hirdetések és
falragaszok útján hivatalosan közöltetni.

A Zombor városi könyvtár-egylet 1885. évi
április hó 26-án d. e. 10 órakor a város háza kis ta-
nácstermében rendes közgyűlést tart.

A megyei székház-építési bizottság f.
évi ápril hó 25-én szombaton délelőtti 10 órakor
a megyepalota kistermében, a megyei székház felül-
vizsgálatának jóváhagyásáról s az építési bizottságnak
ebből kifolyó előterjesztésének meghozatala céljából
ülést tartand.

Olcsó menetjegyek. A magyar államvas-
utak Baja és Budapest személypályáudvar állomásai
közti forgalomban a hajózási idény tartamára 10 napi
érvényességgel bíró II. és III. oszt. menettértei jegyek
fognak életbe léptettni, a következők igen mérsékelt
árak mellett, u. m. Baja-Budapest személypályáudvar
II. oszt. 11:50; III. oszt. 8:20; Baja-Budapest Ferenc-
város II. oszt. 11:20; III. oszt. 8:00. Ezen jegyekre
nézve az ált. személydíjszabás IV. pótlékának II. A.
pontja alatt felsorolt menettértei jegyekre érvényes ha-
tározmányok szintén mértékadóak.

Adára az ottani földmives iskolához, segédta-
nári minőségben, Nedeczky Béla neveztetett ki.

Zsabyán Aranitzky Atanász volt zsabyai aljegyző ugyszólván egyhangulag jegyzővé választott. E választás alatt a legnagyobb csend és rend uralkodott, úgy hogy az előjáróság a rendőrségre rendtartás végett nem is szorult. 5 órakor délután lett a szavazás befejezve; a győztes párt ezután nagy örömmel és lelkesedéssel fogadta új jegyzőjét. Este a Winterfeld-téle vendéglőben fényes bankettra gyűltek a község civilizált tagjai össze, hol vig kedélyvel és egyhangú örömdiadallal tölték az éjt.

Petrovosszellőről f. hó 19-ik napjáról írják: Gräff Nikáz kir. segéd tanfelügyelő ur tegnap a dél-előtti órákban községünkben váratlanul megjelenván, megvizsgálta az összes helyi népiskolákat, mely alkalommal a r. k. magyar népiskolákról elismerő dícsérettel emlékezett meg a példás rend és az iskoláknak törvény szerinti berendezéséről; egyben felhívta a községi bíró figyelmét a mulasztókra nézve, és oda utasította, hogy az iskolamulasztó tankötelesek szüleit, gyám és esetleg az adót a törvényben előírt büntetéssel a legnagyobb eréllyel kímélet nélkül büntesse. A g. k. szerb felekezeti népiskolákról nem nyilatkozhatott elismerőleg, mert hisz ott sok a hiányosság, de nem is csodálatos, mikor a lelkes és a tanítók a legnagyobb diszharmonióban élnek; nincs ott sem egyházi képviselő, sem egyházi vagy iskolai tanács, sem iskolaszék, sem igazgató; uralkodik a legnagyobb anarchia. Nem tudjuk, ki lesz az a férfi, aki a sok rendellenességet rendbe hozni képes leendő. Az izraelita iskolánál — a tanfelügyelő ur által tett nyilatkozatot kitudni nem bírtuk. A dél-előtti órákban teljesített vizsgálat után a tanfelügyelő ur a községből nyomban távozott. R. l.

Árverés van hirdetve Kohn J. 3903 frtra b. ingatl. ápril 30. Kulán.

A m. kir. államvasutak igazgatósága egészségügyi főnökének javaslatára szigorú körendéletet bocsátott ki az utazó közönség egészségének megővése végett. A rendelet főpontjai a következők: Legnagyobb tisztaság és fertőtlenítés úgy a vasuti összes épületekben s helyiségekben, mint a vagonokban, az összes vagonoknak hatályos szellőztetése a vonatok elindulása előtt, gondoskodás friss vízzel és egyéb italokról; a vonatok megállási helyein szigorú felügyelet arra, hogy úgy az állomásokon mint a vasuti vendéglőkben kifogástalan minőségű ételek és italok szolgáltatassanak az utasoknak.

Beck Mór 2228 frtra becs. ingatl. jul. 4-én B. Almáson (Baja) elárvereztetnek.

Spitzer Ignác, Spitzer Károly és Singer Miksa zentai lakosok eszótömegéhez tartozó összes zentai gőzhenger malmot az összes felszerelésekkel együtt Láng és társa budapesti gépgyárosok 35,100 frtért vették meg az e hó 19-én tartott árverésen. A hitelezők követeléseik 70 százalékát kapták.

A kiállítási bizottság f. hó 21-én elhatározta, hogy a kiállítás önnepélyes megnyitására a hívott vendégeken kívül a fizető közönség is be fog bocsájtani. A belépti-díj 5 frtban állapított meg. A megnyitás napján 1 órától kezdve a belépti-díj már csak 1 frt lesz.

A helyben állomásozó m. kir. 5-ik zászlóaljnak egy őrmestere Poór Kornél f. hó 21-én esti 9 órakor szülei lakásán egy Flóbert puskával szívek lötte magát s néhány másodperc alatt kiszenvedett. Az illető úgy felebbvalói mint hasonrangú bajtársai előtt általában kedvelt egyéniség volt s korai halála mély részvétet keltett. A végzetes tettet beszámíthatatlan állapotban szerelmi kétségbeesésből követte el. — A családi gyászlap így szól: Poor Dániel nyugalmozott közs. jegyző és neje szül. Koncsek Mária szomorodott szívvel tudatják saját és gyermekük, Vilma, valamint számos rokonai nevében, fiuk illetőleg fivére Poor Kornélnek m. kir. 5-ik honvéd zászlóaljbéli őrmesternek f. hó 21-én esti 9 órakor, életének 23 ik évében bekövetkezett hirtelen halálát. Béke hamvaira!

A cégek jelzése. A földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatóságához: Tudomásra jöven, hogy egyes iparosok, sőt iparos társulatok is üzleti helyiségük megjelölése végett, valamint hirdetéseiken, számláikon sok oly feliratokat, illetőleg cégeket, üzleti jelzéseket stb. használnak, a melyek egyfelől az 1875. évi XXXVII. törvénycikkbe iktatott kereskedelmi törvénynek a cégbejegyzésekre vonatkozó rendelkezéseivel ellenkeznek, másfelől pedig az 1884. évi XVII. t. cikkbe iktatott ipartörvény 58. §-ának ellenére a tényleges viszonyoknak vagy a valóságnak meg nem felelnek, felhívom a törvényhatóságot, utasítsa a hatósága területén fennálló iparhatóságot (-okat), hogy a jelölt visszaélések megállítására, illetőleg megtorlására végett önködjének éber figyelemmel a felett, vajjon hatóságuk területén nem állanak-e fenn oly üzletek, a melyek az említett törvényellenességeket akár a fogyasztó közönség szándékos félrevezetése céljából, akár pedig csak a törvénynek nem ismerése folytán elkövetik. Az ily cégek, illetőleg iparüzletek tulajdonosai ellenében egész szigorral kell alkalmazni az 1884. évi XVII. t. c. 157. §-a d) pontjának rendelkezését, s a mennyiben az iparhatóság azon észrevételt tenné, hogy az illető üzlettulajdonos céget, ha erre a kereskedelmi törvény 5. §-a értelmében köteles lett volna, vagy általában nem jegyeztette be, vagy pedig azt a bejegyzett cég szövegétől eltérő módon használja, tegyen arról a kereskedelmi törvény 21. §-a értelmében való eljárás foganatosítása végett ugyanazon törvény 22. §-a alapján az illetékes kir. törvényszéknél jelentést. Az iparhatóságoknak kötelességükké teszem továbbá, hogy az előirt törvényes eljárást nemcsak saját tapasztalataik következtében hivatalból, hanem az iparhatósági megbízottaknak, az ipartestületeknek, ipartársulatoknak vagy egyes iparosoknak feljelentése folytán is teljesítsék.

A budapesti hitelezői védegyület április hó 1-től 15-ig a következő ügyekben alakított hitelezői csoportokat: Zsigits Iván Ada, Luka H. Alexievits et C. Ujvidék, Radosavljevits S. O. Kanizsa és Wranits et Rosenfeld Cservenka.

A m. kir. pénzügyminiszter mint kegyuraság folyó hó 18-án kelt intézkedéssel Balassy István csanádi plébánost, az üresedésben levő baracska r. k. lelkészi állomásra a megyés főpásztornak bemutatta.

Gyászír. Fratricsevits Béla és neje szül. Büttner Mária szomorodott szívvel tudatják saját és gyermekeik Adrién, János és István, ugy számos rokonai és barátai nevében felejtethetetlen emlékü kis leányuk Fratricsevits Klementinnek folyó évi április hó 21-ik napján reggeli 7 órakor, rövid két napi betegeskedése után, 2 és fél éves korában, torokgyík betegségben bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 22-én délután 6 órakor a halottas háznál beszenteltettek és beszentelés után a szent Rókus sirkeiben eltakarítottak. Aldott legyen emléke!

Lólopások. Szimendits Zsvikó, helybeli lakos, kárára e hó 17-én éjjel egy 6 éves, pej kancát, egy sötétpejt, 2 éves kancát és egy sárgás pej csődört, — Kukulka Antal kárára pedig 18-án éjjel egy világos pej, 6 éves csillagos, hóka, kancát és egy 15 $\frac{1}{2}$ marcos, 13 éves, pej paripát ismeretlen tettesek elloptak. Nyomukat lesi a zombori kapitányság.

Keresztény-zsidó házasság. A m. kir. valóság- és közokt. miniszter oly határozatot hozott házassági ügyekben, mely alkalmas arra, hogy különösen szakkörökben feltűnést okozzon 1875. május hó 10-én ugyanis A. X. és B. Y. magyar alattvalók és bécs-újhegyi lakosok között polgári házasság jött létre. A. X. katolikus volt, de felekezeten kívüli lett. B. Y. zsidó maradt. Ezen idő óta 10 év folyt le, mely alatt a házasság számos gyermekkel megáldott. Az utolsó napokban azonban a polgári házasság érvényessége kérdésének a magyar sajtóban megvitatása következtében aggályok támadtak a házaspárban, melyek eloszlátása végett dr. Schulhof Géza fővárosi ügyvédhez azon megkereséssel fordultak, miként házasságuk jogi természetét a maga útján jogérvényesen megállapíttassa. Utóbbi ez esetet előzetesen a m. kir. vallás- és közokt. miniszter elé terjeszté, ki vonatkozó zással a fenförgő ügyre, következő határozatot hozott 9105/1885. sz. a.: „Hazánkban a polgári szerződés útján kötött házasság még azon esetben sem bír törvényes érvénnyel, ha a házasság felek mindkettőn keresztények vagy mindkettőn zsidók, a keresztény és nem keresztény felek közti viszony pedig hazai törvényeink s jelesül szent László decr. I. cap. 10. értelmében érvényes házasságnak semmi körülmények között el nem ismertetik. A mi a fenförgő esetet illeti, e miniszterium magát a felvett kérdésben döntőleg nyilatkozni hivatottnak nem érzi, mert valamely házasság érvényessége vagy érvénytelensége felett határozni konkrét esetben csak az illetékes bíróság van jogosítva.” Ezen határozat alapján dr. Schulhof Géza megindította a keresetet az illetékes bíróság előtt hivatalból kinevezendő házasságvédő, mint alperes ellen. Ezen per eredménye annál fontosabb leendő, minthogy a magyar bíró a miniszteri leiratban kifejezésre jutott elvekhez semmi tekintetben sincs kötve, hanem szabad meggyőződése szerint alkalmazza a törvényt az ítélettel. Ebből következik, hogy a hivatalozott miniszteri rendelet egyelőre csak akadémikus értékkel bír. Az idézett decr. I. cap. 10. 1092. évből származik és következőleg hangzik: „Si Judaei uxores Christianas sibi associaverint, aut aliquam personam Christianam in servitio apud se detinuerint, ablati ab eis, libertati reddatur, venditoribus ejus pretium tollatur et in sumptum Episcoporum veniat.” (Ha zsidók keresztény feleségeket vesznek maguknak társul, vagy valamely keresztény személyt szolgátságban tartanak, ezek azokról elveendő, szabadságuk nekik visszaadandó, azok eladottát pedig a nyert értéket elveendő és az a püspökök költségére fordítandó.)

Városunkban és megyénkben részint üzleteken, részint hivatalokon sok olyan címtábla sz-repel, mely részint elévülésénél részint e környék egyik-másik kihalt iparágára való vonatkozásánál fogva legalább kegyelet és tanulság szempontjából figyelmet érdemelne. Hogy érthetőbbé tegyük célunkat, szolgálunk egy pár példával. Az államjavak igazgatósága Zomborból bizonyára örökre elköltöztött; de a hivatal jelző tábla a leendő postaépület felett most is ott lóg és lehet, hogy ma-holnap zsbárus kezébe kerül. A párisi utcában a Szabadkaféle vendéglő mellett ott diszeleg a „Magyar mágnes”-hoz címzett gombkötőfirma, mely alatt most egy jámbor cipész sodorja a dratvát, és mustázza a magas sarkat. Oly iparág volt ez, különösen Zomborban, a mely után családok jöletnek örvendettek és a mely keresett volt messze földön. Ma már ez is a meghaladott régiségekhez tartozik. Érdemes volna ezen és hasonló címtáblákat a történelmi társaság muzeumának megszerezni, mi annál könnyebb, mert máshol csak a zsbárusi becsre tarthatnak igényt holott annál többre méltók azért, mert a jövőnek esetleg nagy szolgálatot tehetnek.

A jóhírű Jerassovits János féle vegyeskereskedést Mutinovic Csedomily, fiatal kereskedő vette át. **Felhívás.** Vaskalics János és Juhász Simrák Zsófia gyilkosság és rablás büntetével vádolt egyének elleni bűnygyben a végtárgyalási határnap 1885. évi május hó 12. napjának reggeli 9 órájára kitűztetvén, miután ezen bűnygyben ismeretlen tartózkodású és illetőségű Ruszka Mária kéjhölgy, mint lényeges tanú, kihallgatandó, annak körözése elrendeltetik s feltalálása esetén a zombori kir. törvényszék elé vezetendő.

Vitus János, szabadkai marha-kupec, a legutóbbi bajai vásárkor, f. hó 20-án virradóra ottan az utcán meggyilkolva találtatott. A tettesek ismeretlenek s valószínűleg pénz is raboltak el a meggyilkolttól.

Rendőri hírek. Szubotni Nikola, gardinoveci lakostól, az ottani Duna melletti szigettől, egy 5 éves farkas, h. j. I bélyegű és egy pej paripa lovat elloptak. — Gayer János, kovil-szent-iváni lakos istállójából ápr. 7-én egy 12 éves, vörösszörű, csillagos homlokú paripa és egy 6 éves pej, kanca, elől balról M. H., h. j. K. V. bélyegű lovat, egy új vastengelyű kocsi, 2 löszerszámot és 2 db. lótakarót elloptak. — Özv. Schein Mártától f. hó 8-án Kovil-Szt. Ivánon 56 itec zsirt és sertéshúst elloptak. — A bikity-telőszt. iváni postarablás alkalmával a megyei levéltári hivatal által f. évi március hó 30-án 112. nyugta sz. a. Csávoly község részére 80 db. 5 kros a 11665—11745 és 20 db. 3 kros az 1540—1560. számig bezárólag küldött marhaúrlap elvesztett. — Bélai János, sulyos testi sértéssel vádolt szabadkai illetőségű, 40

éves csizmadiamester, r. k., termete alacsony, arca kerek és piros, szeme barna, orra rendes, haja fekete, a végtárgyalást megelőzőleg, ismeretlen helyre távozván, a szabadkai kir. törvényszék által köröztetik. — Ujvári Mihály, lopással vádolt nemzetáros, zentai illetőségű, r. k., 32 éves, középtermetű, hosszas arcú, tősgű, r. k., kék szemű, rendes orru és száju, gesztenyeszín hajú, kék szemű, rendes orru és száju, a végtárgyalást megelőzőleg, ismeretlen helyre távozván, köröztetik a szabadkai kir. törvényszék által. — Tóth Mátyás (veréb) adai lakos, egy 9 éves, kékes szörű, jegy és bélyegtelen tehénről szóló járlatát elvesztette. — Stilling József ó-szapári lakosnak f. é. március hó 23-án a zombori vásárbau pénztárcáját zsebéből kilopták, melyben egy pej, kanca, 9 éves házából lóval, melyben egy pej, kanca, 9 éves házából lóval s az ó-szapári jegyzőség által f. é. március 21-én 155. j. sz. a. kiállított lólevél is benn volt. — Somody Pál apatini lakos, Popovits Riszta bresztováci lakostól vett egy lováról 1884-ik évi március 22-én 62. sz. a. Bresztovác község által kiállított lólevélét elvesztette. — Glatz Jakab hódásági lakos, egy 9 éves, sötétsárga paripa hátsó ballába kese, hágyul jobbról H7 bélyeggel ellátott lováról az itteni jegyzői hivatal által 1884. évi április hó 5-én 63. sz. a. kiállított lólevélét elvesztette. — Burnát Ágoston, a kiállított lólevélét elvesztette. — Burnát Ágoston, csenoplai lakos házát ápr. 8-án ismeretlen tettesek károsán, 62 frt értékű ágyneműt elloptak. — Steiner József, katymári lakos, házanak kamra ajtaját ismeretlen tettesek feltörvén, abból 8 drb. sonkát, 4 tábla szalonát, 3 drb. füstölt húst és egy zsirt elloptak. — Patacsics Lőrinc, katymári illetőségű, urasági szolga, 1879. évi máj. 16-án a szabadkai kapitányi hivatal által kiállított eselédkönyvét elvesztette. — Sztankó György elítélt rab ápril 11-én a palánkai fűztelepről megszökött. Születéshelye Licstafin, kora 18 éves, r. k. nőtlen, házaló inas, alacsony, gyenge testalkatú, arca széles, szeplős, haja gesztenyeszínű, szeme kék, nagy fülei vannak, beszél tótul és magyarul. Köröztetik a palánkai járásbírósa — Orosz István 3 évi fogházra ítélt fegyenc, a zombori kir. ügyészség fogházából márc. 30-án megszökött. 21 éves, 162 cm. magas, közép erős, arca kerek, haja, szemöldöke és szeme barna, orra és szája rendes, fogai épek, álla kerek, különös ismertető jele: balkezén Or. O. és F. jel van betetovirozva. III. helye Szabadka, róm. kath., magyar anyanyelvű, nőtlen, napzsamka. — Özv. Dukai Pálné ó-kanizsai lakostól háza kiásása után 1 téli női felöltő, 1 olajszínű selyem nyakkendő, 3 f-jrevaló selyemkendő, 1 fekete selyem szoknya felöltővel és kötényvel, 1 férfi felöltő és nadrág, 3 drb. fehér szoknya és egy öltözet női ruha, 2 vánkás, 2 ágyterítő ellopatott. Kára 221 frt 80 kr. — Steiner Miksa bajmiki lakos egy 11 éves, sárga paripa, két jobb lábára kese, lováról szóló lólevélét elvesztette. — Patacsics Ferenc katymári lakos, egy szürke, 8 éves, jegyes fülv, kanca lórol Ns.-Militiesen 65/1884. sz. a. kiállított járlatot elvesztette. — Maszon Lajos kucurai lakos szobájába ismeretlen tettesek behatolván, onnan 3 dunnat, 10 vánkust fehér huzattal, 4 vánkust vörös huzattal, 4 db. fekete atlasz selyem kendőt, 10 db. férfi inget, 5 db. női inget, 12 pár férfi, 4 pár női barisnyút, 100 róf házi vásznat, 2 db. lepedőt, 4 db. fehér abroszt, 5 db. gatyát és 2 törülközőt elloptak. — Veprovacon Grosz Keresztélytől egy 12 éves, sárga kanca, h. j. lába kese, W bélyegű és egy 5 éves pej kanca, h. j. combján W bélyegű lovat, Remlinger Flóriántól pedig egy 12 éves pejaripa és egy 7 éves pej kanca lovat, h. j. lába kese, ismeretlen tettesek elloptak. — Beich Lőrinc, Katymáron egy hajlott hátú, nyakán bal felől alig kivehető ismeretlen bélyegű pej kanca ló, melynek jobb füle elől kivett, járlat hiánya miatt bítangásba vétetett és Almáson ápril 24-én nyilvános árverésen el fog adatni. — Jarki Abraham kárára f. hó 10-én virradóra az óbecsei határban fekvő szállásáról 3 drb. lovat 100 frt értékben ismeretlen tettesek elloptak, és pedig egy világospejt, kanca, 6 éves, vak, h. b. I. A bélyeggel, egy aranyszínű sárga, kanca 10 éves, h. b. B. J. bélyeggel, egyik szemére vak.

Irodalom.

Budapest rendkívül ügyesen szerkesztett s gazdag tartalmu kalauz jelent meg Dobrovsky és Franke kiadásában: szerkesztette Gelléry Mór. A kalauz már külsejével is hódít: csinos, élénk színezetű képen aranyos szegéssel adja a nagy iparszarnok képét. A könyv rendkívüli tömörségben (108) lapon mindazt nyújtja, ami a fővárosról egy utazó számára tájékoztatásul szükséges; ami a kiállításban vezérfonalul szolgálhat, s kiterjeszkedik nemcsak arra, hogy kalauzjon, de egyuttal jó tanácsadó is abban, hogy ki mikép ossza föl és használja föl idejét, igényeinek és körülményeinek megfelelőleg. Ami a kalauzt valósággal becseggé is teszi, — a mondottak eléggé tájékozott hasznossága felől, — az, hogy 54 kis metszete közül, melyek olyan finomok, annyira művésziek, hogy szinte csodálatos, mikép állíthatók ki az egész művet enyire olcsón: ami egyébként nem is lehet másként, mint hogy számitanak arra a tömeges kelendőségre, melyet e mű mindenkép megérdemel. A mű ára ugyanis 60 kr s vidékre a kiadók 65 kr-ért megküldik bélyegmentesen. A metszetek közül 6 a kiállítás nevezetesebb épületeit ábrázolja, a többi 48 pedig a főváros legszebb pontjait tükrözi vissza, a legfinomabban rajzolt kecses kis képekben. Végül hagyunk a könyv egyik legbecesebb részét: Budapestnek rendkívül szép tervrajzát s a kiállításnak tökéletesen tájékoztató alaprajzát. Élénk, finom s a rendes uti könyvektől elütő, tárcairói stílus jellemzi a szöveget s a csinos kiállítás dicséri a magyar ipart s a kiadó céget.

A „Közigazgatási törvények és rendeletek kézikönyve” című, a fennálló törvények és rendeletek magában foglaló, magyarázó jegyzetekkel s hivatkozásokkal ellátott művet ad ki, minden közigazgatási tisztviselő, megyei s városi bizottsági tag, községi előjáró, községi (kör) jegyző, ügyvédek, ügyvédi, közigazgatási, és jegyzői szakvizsgákra készülőlék számára, Petrovsky József, okleveles pénzügyi fogalmazó, községi jegyző, köz- és váltóügyvéd, b. csabai kir. aljárásbíró, Békésmegye köztörvényhatósági bizottsági tag. A mű óriási nagy lesz, 6 kötetre van tervezve. Fűzetje 80 kr., az egésznek ára 8 frt 40 kr.; bolti ára 11 frt lesz.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett 1885. évi ápril hó 18-án Zomborban tartott értekezlet alkalmával.

Tárgya: Az állategészségügyi törvények és rendeletek végrehajtásának, a nagyméltóságú földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter ur részéről f. évi január 28-án 5335. sz. a. kiküldött bizottság által való felülbírálat.

Jelen voltak: A földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium részéről: Liphay István miniszteri tanácsos, Jamniczky Jenő miniszteri titkár, Klima Miklós állami állatorvos, Traub József kerületi állami állatorvos.

A megyei törvényhatóság részéről: Schmausz Endre alispán, Mihályi János m. főügyész, Dr. Rátay József m. főorvos, Gombos Gábor zentai polgármester, Matkovics Lajos zentai szbiró, Gombos Béla ó-becsei szbiró, Vissy József hódásági szbiró, Latinovics Gyula bajai szbiró, Csopor Gyula palánkai szbiró, Kolozsvári Sándor ujvidéki szbiró, Schikk Mátyás kulai szbiró, Császár Péter topolyai szbiró, Deák Zsigmond almási szbiró, Ribiczey Béla apatini szbiró, Poppovits Duán zombori szbiró, Raics Miklós zsabylai szbiró, Molnár József m. állatorvos, Hauke Imre m. aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

A megyei alispán a miniszteri küldöttséget szívélyesen üdvözölvén, s mint elnök a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével Hauke Imre megyei aljegyzőt, mint az állategészségügynek állandó központi előadóját bízta meg, s egyidejűleg bejelentő öméltségének, a miniszteri tanácsos urnak, miszerint Dr. Nagy Kálmán titeli járási szolgabíró, az ott folyamatban levő ujoncosság miatt, az értekezleten nem jelenhetett meg.

Minek utána Liphay István miniszteri tanácsos ur, az állategészségügy történetét ismerteti, illetve országos fejlődését behatóan esetenként és annak közgazdasági, kereskedelmi fontosságát, mint egyik rendkívüli tényezőjét a nemzetközi forgalom tekintetéből tárgyalás részletekkel s felhozott példákkal megvilágítva tárta fel, — egyúttal hangsúlyozván a közigazgatásnak rendkívüli fontos feladatát azon ügygyel szemben, — buzdító szavakat intéz anyamegyénk jelenlevő tisztikarához, figyelemztetvén őket, miszerint az állategészségügy arany bányáját a nagy megye lakosaival, — jól felfogott érdekünk megóvása tekintetéből — ismertessék meg.

Miután öméltsége a miniszteri tanácsos ur által a nagyméltóságú földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszter ur részéről f. évi január hó 28-án 5335. sz. a. kiadott magas intézkedése felolvastatott, Jamniczky Jenő miniszteri titkár által a következő kérdések tettek s tárgyalattak le:

1. Van-e a központban az állategészségügynek állandó előadója s mily állást foglal el?

Ezen kérdésre a megyei alispán előadja, miszerint az állategészségügynek állandó központi előadója: Hauke Imre megyei aljegyző s kapcsolatosan megjegyzi, hogy a központban székelő megyei állatorvos Molnár Józsefnek kötelessége pedig a hivatalban jelentkezni s a szükséges szakértői felvilágosításokat megadni.

2. Tekintettel a megyében létező hasznos házi állatok számára elegendő hatóságú állatorvos áll-e a törvényhatóság rendelkezésére és ha nem áll, miért nem tettekt felsőbb helyen lépések azok szaporítása végett?

A megyei alispán előterjeszti, hogy a törvényhatóság választás útján betöltött, két állatorvossal rendelkezik, s figyelemmel arra, hogy a megyebeli községekben eddig 14 községben van állatorvosi állás rendszeresítve, figyelemmel továbbá arra, hogy a törvényhatóság törekvése oda irányul, hogy minden egyes községnek legyen idővel állatorvos, miért is a törvényhatósági állatorvosok szaporítását, mint fölöslegest, nem tartja szükségesnek.

3. Ki kezeli a megyei központban a marhaigazolványokat?

4. El vannak-e azok látva a fennálló szabályok értelmében a megye száma és pecsétével?

5. Gondoskodik-e a megye folyton elegendő készletről, nehogy, mint már több helyütt előfordult, a községi elüljárók megfelelő készlet hiánya miatt marhánál is ló-level nyomtatványt voltak kénytelenek használni?

6. Mennyi díjat szednek a marhalevel kiállításáért, s mennyit annak hátrólásáért?

7. A juhoknál használt járlat-nyomtatványokat hol szerzi be a törvényhatóság?

8. Továbbá figyelemzteti-e a megye a marhaigazolványok kiállítására jogosított községi elüljárókat, hogy magukat folyton elegendő készlettel lássák el, az erre vonatkozó legújabb rendelet mikor s mily szám alatt kelt?

9. A múlt 1884 ik évben hány darab marhalevel lett a központból kiszolgáltva?

A megyei alispán előadja, hogy a megyei központban a marhaigazolványokat 1875. évi 6374 számú alispáni rendelkezés folytán Kuluncsits Ágoston megyei főlevéltárnok kezeli, ki azokat egy e célra beszerzett vasszekrényben tartja.

Azokat a megye számával és pecsétjével ellátva, csakis oly községi elüljáróságoknak szolgáltatja ki, kik ellennyugtájuk alapján szerzett kir. adóhivatali nyugtával a megrendelt összeg árának kifizetését igazolják.

Az egyes készleteket alispáni rendelkezés folytán hitelre — a további leszámolás kötelezettsége mellett, — a zombori m. kir. adóhivataltól veszi át, készletről mindig gondoskodva van, melynek száma körülbelül 6000 darab körül forog, mit igazolnak a következő adatok: ugyanis f. évi január hó 3-án 127. alisp. sz. a. 5516 drb. 5 kros és 1260 drb. 3 kros; március hó 3-án 5209. alisp. sz. a. 5795 drb. 5 kros és 580 drb. 3 kros és végre március hó 28-án 6889. alisp. sz. a. 5620 drb. 5 kros és 860 drb. 3 kros marha irlap szerzettett be.

A marha levelek kiállításáért és hátrólásáért az ezen ügyben fennálló 1879 évi 12635. számú földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszteri rendelet értelmében megállapított 3 krnyi díj szedetik, a bélyeg fedezésére szükséges 5 krrel együtt.

A juhoknál s kecskéknél használt (bélyegtelen) járlat nyomtatványok a nagyméltóságú földmivélés-,

ipar- és kereskedelmi miniszteriumnál szereztetnek be, az ide vonatkozó járlatok 1877. évi január hó 19-én 650. alisp. és ismét 1884 évi november 24-én 19437. alisp. számok alatt osztattak ki.

A törvényhatóság a marhaigazolványok kiállítására jogosított községi elüljáróságokat minden évben a kellő számú készlet megrendelésére illetőleg beszerzésére felhívja, az ide vonatkozó legújabb rendelet pedig 1884. évi január 31-én 2210. alispáni szám alatt adatott ki.

A főlevéltárnok által bemutatott hivatalosan vezetett jegyzék szerint, három évet egybevetve: 1882. évben 28299 drb 5 kros és 4870 drb 3 kros; 1883. évben 39822 drb 5 kros és 4285 drb 3 kros; 1884. évben 41773 drb 5 kros és 7100 drb 3 kros marha irlap adatott ki.

10. Az 1874. évi XX. t. c. 19. §-ában és az ahhoz kiadott utasításban körülírt vásári rend foganatosítottak-e?

11. Mikor kelt az utolsó rendelet, mely e tárgyban a megye által kiadatott?

12. Meg vannak-e alakítva mindenütt a vásári bizottságok?

13. Ha nincsenek, mi ennek az oka?

14. A járási szolgabírák jelentették-e e már tárgyban?

A megyei alispán vonatkozólag előadja, miszerint a fenn hivatkozott törvény s utasítás értelmében a vásári rend foganatosították és hogy a vásári bizottságok mindenütt megvannak alakítva, az ezen irányban utolsó rendelet a törvényhatóság által 1882. évi december 14-én 23001. alisp. sz. a. adatott ki, melylyel a járási szolgabírák figyelemztetve lettek az ide vonatkozó rendelkezések pontos és szigorú végrehajtására.

15. Végre van-e hajtva a törvénynek ama intézkedése, hogy a mészárosok és marhakereskedők minden új marhát 12 óra leforgása alatt, a helyi hatóságnak bejelenteni és a marha-levelet átadni tartoznak?

16. Mikor kelt e tárgyban az utolsó rendelet?

17. Tudna-e a központ felhozni eseteket, hogy ezen rendelkezés be nem tartása miatt a mulasztások meg lettek-e büntetve?

18. Van-e intézkedés az iránt, hogy a mészárosok marhái külön lejeljenek?

19. Világlatban tartják-e a járási szolgabírák az állategészségügynek érdekében a mészárosokat és marhakereskedőket?

Imitten tolytatólagosan előadja még a megyei alispán, miszerint a mészárosok és marhakereskedők minden új marhát 12 óra leforgása alatt a helyi hatóságnak bejelentenek, a marha-levelet pedig átadják, — a jelenlevő járási szolgabírák egyik-másik része oda nyilatkozik, hogy fordultak elő esetek arra nézve, hogy azon rendelkezés be nem tartása miatt a mulasztók meglettek büntetve.

Az alantabb felemlítendő számú rendelettel a szükséges intézkedés a mészárosokhoz marháiknak külön legeltetése iránt f-lajítottak.

A járási szolgabírák nyilatkozatai szerint pedig a marhakereskedők s illetve mészárosokat, már mint elsőfokú iparhatóság világlatban tartják.

Az ide vonatkozó utol-órendelet pedig ismételve 1882. évi december 14-én 23001. alispáni szám alatt újított meg.

20. Tette-e a megye intézkedést az iránt, hogy a törvénynek a vágóhidak felállítására vonatkozó rendelkezése végrehajtassék?

21. Mikor kelt az e tárgyban kiadott utolsó rendelet?

22. Mi akadályozza ezek felállítását?

23. Van-e mindenütt marha- és huszszemlét teljesítő biztos?

24. S ha nincs, miért nincs?

25. Megsemmisítették-e a levágásnál a marha-levelek, s ki győződik meg ennek pontos teljesítéséről, valamint arról is, hogy a vágó-lajstrom rendszeresen vezetetik-e?

26. Van-e a megyének a marha-vágás iránt szabályrendelete, ugyszintén szabályozva van-e a marha- és huszszemle díj nagysága?

Még folytatólagosan előadja a megyei alispán, miszerint nemcsak a vágóhidak felállítására, hanem a marha- és huszszemlét teljesítő biztos felállítására vonatkozó rendelet és illetve törvény végrehajtására a szükséges intézkedések jó eredménnyel foganatosítottak.

Ide vonatkozólag az utolsó általános rendelet 1882. évi december 14-én 23001. alisp. sz. a. újított meg, és 1883. évi ápril 6-án 6201. alisp. sz. a. special intézkedés történt a vágó-lajstromok megfektetése, ugy a marha- és huszszemlét teljesítő biztos kirendelése s végre 1884. évi szeptember 29-én 18149. alisp. sz. a. pedig a vágóhidak felállása iránt ismételve adatott ki rendelet, mire vonatkozólag a beküvnt jelenések teljesen megfelelők, és melyekből az tűnt ki, hogy egyes községek, melyek nem sokat fogyasztanak, egy helyen vágják a szarvasmarhát.

A marhajárlatok az előbbeni szokástól eltérve, most már nem semmisítették meg, hanem az 1883. évi november 22-én 19477. alisp. számú rendelkezés szerint, a községi elüljáróság a biztos által záradékolt marhajárlatokat beszedni köteles és azokat egy hónapról a lezárt vágó lajstrom kivonásával együtt a járási szolgabíróknak bekülden köteles, ki azokat az érvény végén a megyéhez küldi be, hol is azok megőrzés végett a levéltárban helyeztetnek el, megjegyztetik azonban, hogy az illető előadó és kerületi állami állatorvos közbenjöttével az az kiállításra nézve átvizsgálatnak és esetleges szabálytalanság esetén a megtorlás végett a szükséges intézkedés megtétetik.

A törvényhatóság a marhavágás iránt szabályrendelettel nem rendelkezik, a marha- és huszszemle díj nagysága szintén ninesen szabályozva, hanem a megyebeli községekben arra nézve 20 krnyi díjtétel van szokásban illetve használatban, mely díjtétel — felsőbb jóváhagyás alá terjesztetven, — a törvényhatóság részéről jóvá is hagyott: miért is azon kérelemmel fordul a bizottsághoz, miszerint az egyöntettség szempontjából, a díjtétel ellen kifogást ne emeljen.

27. Allategészség rendőri tekintetben a marhapásztorokra, a közös legelőkre és vendégfogadóokra van-e felügyelet s miből áll ez?

28. Megújítottak-e e tárgyban a rendeletek s mikor újítottak meg?

29. Van-e nyoma annak, hogy a törvény erre vonatkozó rendelkezéseinek megszegése miatt az illetők meg lettek büntetve?

Továbbá előadja a megyei alispán, hogy a marhapásztorok, közös legelők és vendégfogadókra van felügyelet, és azt mindenütt a helyhatóság ellenőrizi, — a törvényben előírt intézkedések pontosan végrehajthatnak, így a marhapásztorok a felfogadó községi elüljáróságok által mindenkor az idegen marha be nem fogadására, ugy a beteg állat bejelentésére utasítva vannak, — a vendégfogadóokra nézve szükséges intézkedések ugyancsak az 1882. évi december 14-én 23001. alisp. sz. a., nemkülönben a múlt évi cholera járvány alkalmával lettek felújítva, mit annak idején közvetlen kiküldetés folytán, a megyei járás orvosok ellenőriztek és ennek megszegése miatt eddig büntetések nem szabattak ki.

30. Ismerik-e a községek a marhahajtó utakat, mikor lett ez velük közölve?

31. Ki ügyel fel arra, hogy a kereskedésre szánt marha csak a megyére nézve megállapított uton hajtható?

32. Lettek-e a felügyeletre a csendőrök, pénzügyőrök, községi elüljárók fölhíva, s mikor?

33. Vannak-e megtorlási esetek a törvény eme részének netáni megszegése miatt?

Végre még odavonatkozólag előadja a megyei alispán, miszerint a marhahajtó utakat a községek ismerik, miután a szóban levő utak megszerzte kívának jelölve és a térképen is felvannak tüntetve, mely 1876. évi május 16-án 3214. alisp. sz. a. lett közölve és ugyancsak a fentebb idézett 1882. évi december 14-én 23001. alisp. sz. a. fel is újítottak.

A községi elüljáróság ügyel fel arra, hogy a kérdéses marha a megállapított uton hajtassék, megtorlási eset ezen irányban nem fordult elő, miután a kérdéses utak az ország- és községektől összeesnek, s így a marhakereskedők attól nem is szoktak eltérni.

A községi elüljárók fentti számok alatt a felügyeletre felhívtak, míg a pénzügyőrök, de különösen a jelenlegi csendőrök ilyen irányban — a hiányos utasítás folytán — a törvényhatóság által nem is utasíthatók: minél fogva ezen alkalomból azon kérelemmel fordul a bizottsághoz, miszerint a csendőrök felhasználása s illetve ily irányban szolgálattelelre való felhívás végett a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnál a szükséges intézkedést, illetve lépéseket megtenni sziveskedjék.

34. Vannak-e a törvényhatóság területén vasuti szemlélő bizottságok?

35. Ha igen, teendőik iránt ki lettek-e tanítva, jelen beszüntetett-e nekik az 1874. évi XX. t. c. 30. §-ához foglalt és szolgálatukra vonatkozó utasítás?

36. A bizottság szakértő állatorvosa fel lett-e esketve?

37. Gondoskodott-e a törvényhatóság arról, hogy a vasuti szemlélő bizottság neve és székhelyére vonatkozó hirdetmény az illető vasuti és gőzhajói állomási épületekre kifüggesztessék?

A megyei alispán ezen kérdésre előadja, miszerint ezen megye területén hat engedélyezett rakodó hely van, — a belépő gőz- és vasuti állomások kivételével, — a hol mindenütt a szemlélő bizottságok megvannak alakítva, kik is az 1874. évi XX. t. c. 30. §-ában foglalt szolgálatra vonatkozó utasítással el vannak látva.

Az almási, a bajmoki, a csantavéri, a kisszállási, a topolyai és az új-verbázi szemlélő bizottságoknál alkalmazott állatorvosok a járási szolgabírák által fellettek esketve, az ezen tárgyban kiadott általános rendeletek alkalmából mindenkor utasítás adatott ki arra nézve is, hogy a szemlélő-bizottság tagjainak neve, — az illető vasuti állomásokon, — mindenki által látható helyen kifüggesztessenek.

Imitten egyidejűleg azon kérelemmel fordul a bizottsághoz, miszerint a helyi viszonyok és kereskedelmi szempontból a már fölterjesztésig is kérelmezett bikity-borsódi rakodó helyen hívül még O-Kéren és Szontán is rakodó állomást engedélyezni és oda javaslatához képest a vasuti fel- és lerakodó szemlélő-bizottságokat megalkotni sziveskedjék.

38. Állatok belső megbetegülési és elhullási esetei pontosan bejelentetnek-e, s mily uton?

39. Van-e valaki a központban, aki ezen bejelentéseket pontosan világlatban tartja?

40. Van-e nyoma annak, hogy a mulasztók előforduló esetekben megbüntettetnek?

41. Marhavész esetén miként rendelkeznek a megye a katonaság kirendelése iránt? S mit tenne, mielőtt a katonai segédlet kivonul, mit, ha visszaérkezik?

Ezen kérdésre előterjeszti a megyei alispán, miszerint a fennálló rendelet értelmében a községek minden egyes megbetegülési, de különösen elhullási esetet egyenként nyolc naponként, és végre havonként jelent be, mely bejelentések az előadó által szintén oly módon tételnek meg a magas miniszteriumhoz.

A központban azon bejelentett eseteket, — az ezen célra készített nyilvántartási jegyzékbe, — az állategészség ügy állandó központi előadója vezeti be.

Az ide vonatkozó rendelet 1881. évi 3439. és ismét 1884. évi augusztus hó 1-én 13783. alisp. sz. a. újított meg.

Igen sok ízben a mulasztók megbüntettek, így Váronyi István bezdáni lakos másodszorban 1882. évi december hó 8-án 19643. alisp. sz. a. 30 forinttal sújtattott, mert takonykóros beteg lovat eltitkolta.

Marhavész esetén, midőn az már meg van állapítva, — megkeresés útján felhívja az illetőes katonai hatóságot a szükséges segédlet megadására, melynek száma a vészpontok szerint már megvan határozva, — mielőtt azonban a katonaság utnak indítatik és mielőtt az vissza indítatik, az e tárgyban fennálló kir. belügyminiszteri rendelet értelmében vegyes bizottságilag meggyőződést szerez a katonaság felszereléséről, hogy az elhasznált s illetve megrongált ruhák számlékát megállapítsa, s pedig azon indokból, nehogy az államkincstár tetemes költségrek fedezésére köteleztessek.

A bizottság azon előterjesztett kérelmére, hogy minden egyes állapotbetegülési avagy elhullási eset az állami állatorvossal közöltessék, az iránt történt megállapodás, miszerint a megye alispánja a hozzá beér-

kezett jelentésekről a zombori kerületi állatorvost közzévetlenül értesítendő

42. A ragályos állati betegségek, és különösen a jelenleg uralkó száj- és körömfájás elfojtása körül milyen rendeletek alapján jár el a törvényhatóság?

43. A száj- és körömfájás mely községekben uralkó?

44. Takony stb. lóbetegségeknél értesít-e a katonaságot, miért s mi célból?

45. Mire fektet főleg súlyt a takony-eseteknél?

46. Van-e mindenütt dögtér, a gypmesterség iránt vannak-e szabályzatok?

47. Mely járványok urálnak leginkább a megye területén?

48. Van-e a megyében oly egyén, aki az állatok gyógyítását jogosítatlanul üzi?

Az ide vonatkozó kérdésekre előadja a megyei alispán, miszerint ezen betegségek elfojtására szabályrendelete a törvényhatóságnak nincsen.

Az óv, fertőtlenítő és elfojtási intézkedések az 1859. évi 32492. számú belügyminiszeri rendelet, valamint az 1874. évi XX. t. c. és az ahhoz kiadott utasítás alapján tételnek meg, az utóbbi járvány tekintetében pedig 1884. évi november 10. évi 21017. alisp. sz. a. a megfelelő utasítással nemcsak az állatjárvány szabályrendelet 62. és 63. §-ának kivonata újból kiadott, hanem kapcsolatosan az egész megyei szarvasmarha, juh-, sertés- és kecske-állomány megvizsgálása végett f. évi 889., 1554. és 2150. alisp. számok alatt tételtek meg a szükséges intézkedések, minnek eredménye szerint még gyanus eset sem találtatván, az ide vonatkozólag beérkezett felvett eredeti jegyzőkönyvek f. évi április 14. évi 7862. alisp. sz. a. a nagymélt. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz terjesztettek föl.

A takony stb. lóbetegségeknél a katonaság a járási szolgabírák által értesítetik, ugy a katonai hatóságok is értesítik az alispánt, és a járási illetékes s illetve szomszédos szolgabírákat, — az ide vonatkozó rendelet 1875. évi 2623. és 3693., 1880. évi 6910. és 1881. évi 12721. alisp. sz. a. újított meg.

A takonykóros eseteknél az állatjárvány szabályrendelet 70., 71., 72. és 73. §-okban előírt intézkedések pontos teljesítésére fektették a főszűly.

Dögtér mindenütt van, ritkán kerítéssel körülvéve, azonban árokkal elkülönítetten minden egyes községben a falu végén van elhelyezve, ide vonatkozólag a gypmesterségre nincsen megyei szabályrendelet, hanem a községben a viteldij nagysága szerződéssel van megállapítva.

Járványos betegségek a megye területén éppen nem fordulnak elő, hanem szörványosan előfordul a lovaknál: a takony, a rüh; szarvasmarhánál: a lépfene; és végre a sertéséknél: a tüdővész.

49. Az állategészségügyi kihágási esetek mely hatóságok előtt tárgyaltnak?

50. Elvannak-e látva a járási szolgabírák, továbbá a községek az 1874. évi XX. t. c., továbbá az 1859. évi állatjárvány-rendelettel?

51. Az állami állatorvosi kerületek jelenlegi beosztása ellen van-e a törvényhatóságnak valami észrevétele?

52. Melyek az 1874. évi XX. t. c. hiányai?

Mind ezekre végre előadja a megyei alispán, hogy a kihágási eseteket elsőkben a szolgabíró (városi kapitány), másodokban a megyei alispán és harmadokban a nagymélt. m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium tárgyalja el.

Az 1874. évi XX. t. c., továbbá az állatjárvány szabályrendelettel az egyes községek el lettek ugyan látva, de a beállott személyváltozás miatt — még mielőtt ezen irányban a felterjesztés megtételnek — 300 példánynak felsőbb helyről leendő beküldése iránt a bizottság egész tisztelettel már most felkértek.

A megyei alispán igen behatóan sorolja fel a törzskönyvi intézmény súlyos és pontosan alig keresztül vezethető rendelkezéseit, hangsúlyozza különösen a szarvágatási módszert, de főképen sürgős intézkedést kér a bizottságtól arra nézve, hogy egyik törzskönyvezett községből, a másik törzskönyvezett községbe legeltetés végett áthajtott szarvasmarhák újlagos törzskönyvezését elrendelő intézkedést hatályon kívül helyeztessek.

A felső-kovili legelőre vizsgálat nélkül hajtatni szokott marhákhoz további megsejmlélése végett azon kérelemmel fordul a bizottsághoz, miszerint a kérdéses ügy mielőbbi tisztázását a szomszédos társországgal véglegesen s illetve oda hatni sziveskedjék, hogy azon jog, mellyel a szomszédos határszéli lakosok a kovili legelőre vizsgálat nélkül kívánják szarvasmarhájukat áthajtani, nem illeti meg, mely körülményből kifolyólag nem régen csaknem véres összeütközéssé fajuló határkérdésnek eldöntése merült fel.

Mindenek folytán még oda irányul kérelmem, miszerint a határ kiigazítási kérdésnek mielőbbi eldöntését a bizottság is sürgesse, hogy pedig ezen irányban előterjesztését a m. kir. belügyminiszteriumhoz szintén megtehesse, kéri a bizottságot, hogy a kérdéses ügyben f. évi március hó 28. án felterjesztett 6661. alisp. számú jelentésnél elfekvő szolgabírói jelentést másolatban kiküldetni méltóztassék.

Ezen alkalomból még oda is terjed kérelme, miszerint a margitai, pólai, dályai szigetekre hajtatni szokott szarvasmarhák legeltetési ügyét rendezni sziveskedjék.

A zentai járási szolgabíró tisztársai nevében igenis indokolt s méltányos azon kérelmet terjeszti a bizottság elé, miszerint az eddig fennállott szokáshoz képest, mint a vásárbizottság tagjai, az őket megillető napidij és fuvarköltiséget a vásárbérlő, a község, szóval a vásártartó terhére felszámíthatják, ugyanitt előterjesztetik, hogy a járások kiállításáért és hátrólásáért a 4. pont szerint szedett díj vásárok alkalmával háromszorosan, vagy legalább is kétszeresen legyen szedhető, s pedig azon okból, mert a vásártartóknak igenis nagyok a költségei.

Mind ezek után elnöklő alispán meleg szavakban mondott köszönetet a miniszteri tanácsos ur öméltségének s különösen hangsúlyozta, hogy az állategészségügyi kérdések megoldására nézve az érintkezésnek ezen módját a központi közigazgatás vezetői és törvényhatósági tisztviselők között rendkívül hasznosnak és a jövőre nézve is kívánatosnak tartja, és egyuttal

felkéri a miniszteri küldötteket, hogy Bács-Bodrogh megye állategészségügyét a miniszteriumban a legmelegebben ajánlani méltóztassanak.

Mire öméltségük igen dícsérő szavakban emlékezett meg az állategészségügynek mindenképpen pontos s csaknem kitógástalan vezetéséről és nehány meleg szavakkal az ügynek további ápolását a jelenlevőknek különös figyelmébe ajánlván, a megjelenésért köszönetét fejezte ki.

Minekután jelen értekezlet bezáratván, s a jegyzőkönyv felolvasatván, az aláírásokkal hitelesítették. Kelt mint fent.

Dinnye-termelők figyelmébe.

Kísérletekből vont tapasztalás után mondhatjuk, hogy a 3—4 éves kort ért dinnyemagvak gyümölcsdúsabb növényeket fejlesztenek, mint a friss magvak.

E különös tünetény okairól, valamint ama koról, melyet a magvaknak földbe tételük előtt kell való elérniük: a vélemények különbözők. Mig némelyek azt kívánják, hogy a csiraképeségüket 10 évig is megtartó magvak az elvetés előtt csak öt-hat évesek legyenek, — mások az egy éveseket tartják jobbnak, mert gyorsan kelnek.

Több évi tapasztalatom után én a három éves magvaknak adok előnyt, melyek még jól kelnek s bővebben gyümölcsöznek, mint az egy évesek. Különösen a mezőn való termelésnél jótétemény a rendes kelés, mert éppen ott többször kell küzdeni a kelés időszakában előforduló száraz időjárással.

Aki eredménnyel akar dinnyészkedni, vessen három éves jól konzervált magvakat, akkor, midőn már a föld felmelegült, Szt.-György nap után. Korábban vetni a szabadban nem tanácsos, mert ha a föld még hideg, a magvak nem csiráznak, hanem rothadásba mennek, ezt tapasztalhatjuk, ha a fészkek megvizsgálásánál a különben épnek látszó magvakat újrainkább közt szétnyomjuk, azokból sűrű, bűzös tejszerű anyag ürül ki.

A magfészkekbe tiszta homokot tanácsos vegyíteni a mag biztosabb kelése tekintetéből; ott, hol a föld kötöttebb — mert a homok lazán tartja a földet — a földös nedvesség azon keresztül leszívárog és a hidegebb időjárás miatt sem lehet annyira tartani a magvak elromlásától.

Ha cserépben akarjuk a magvakat kezelni, a helyett hogy a szabadba a bizonytalanra raknók el, tanácsos az ablakokkal ellátott jó heves melegágyba helyezett cserépekben csak addig tartani a plántákat, míg három levélbe mennek, mert ha tovább hagyjuk, midőn a gyökerek már a cserép falai körül fonódnak: terméketlen marad a dinnye-plánta, mert a gyökerek irányt tévesztve, összenöve, később nem fejlődnek jól ki, miután elegendő táplálékot sem szerzhethetnek. A gyorsan fejlődő dinnye-plánta azt kívánja, hogy finom gyökézhálózatának mi sem álljon utjában és ezért készítsünk a dinnyének jó puha fészket, mert finom dinnyét csak is az okszerűen elkészített fészkeken termelhetünk.

A dinnyefészkek felemelése vagy sülyesztése a talaj viszonyoktól és a művelési rendszertől függ. Ha öntözést alkalmazunk, akkor jobb a fészkeket vagy ágyakat a földszin vonalán felül 15—20 ctmre emelni, hogy esetleg nedves időben a fölösleges víz leszívároglasson. Ha azonban öntözéssel nem szándékoznak gyamolítani a dinnyeplántát, akkor a száraz és nedves évszázatok eshetőségei ellen, áteresztő homoktalajon, hol a felső csapadék gyorsan levezetettik: sülyesszük 5—10 ctmre a fészkeket; nehezebb kötött talajon, mely a nedvességet lassabban bocsátja el, vagy oly sik területen, hol a talajvíz hosszas esőzés után fölfelé tör, a helyi körülményekhez mérve: 15—25 ctm. magasan is emelhetjük a fészkeket; mert ellen esetben 3—4 napi tartós eső után a dinnyeplánta kiszárad, kirothad.

Egy fészkekben csak két vagy három plántát hagyjunk meg a legerősebbekből s miután nem minden magból lesz erőteljes plánta, vessünk 4—5 magot egy fészkebe. A magvakat nem tanácsom hegygyel dugdosni le, mert a kikelő plánta a magtokot magával kihozza s alig bír tőle megszabadulni; sokkal ajánlatosabb amaz eljárás, hogy a fészkek közepén két barázdát húzunk keresztbe ujjunkkal s a két barázdát négy végére és a keresztelő pontra 5 édp magot behintünk és 1 cm. vastagságon fészkefölddel takarjuk le, tenyerünkkel pedig a földet a magra gyengéden rányomkodjuk, végül a fészkek felületét porhanyó trágyával 1 ctmre borítsuk be.

Ugy a termékenység előmozdítása, mint a korábbi érés elérése céljából a dinnye-plántát mulhatatlanul herélnünk kell; mely műtétet először akkor végezzük, midőn a plánta a két husos maglevélen túl a harmadik csipkés nagy levelét fejleszti, e harmadik csipkés levél hóna alul kiinduló indavég lecsipendő, korán reggel a harmaton, midőn könnyen török. A második herélést pedig akkor tegyük meg, midőn a két főinda már 6—7 levelet fejlesztett, mikor is a 6 ik vagy 8-ik levelet az indavéggel együtt levágjuk.

E második visszavágás után az oldal-termőindák gyorsan előtörnek és egészen beborítják a dinnyefészket.

Ha öntözünk, jegyezzük meg jól, tegyük azt bőszéggel, hogy a plánta gyökereit mindenhol felénkithessük. Ily bő öntözés 2—3 héten elegendő, ha az egész fészkek felülete korhadtr trágyával 2 ctmre borítva van. Az öntözést mindig akként kell intézni, hogy a virágzás időszaka alatt elkerülhessük, mert a kinyíló virágok himporát az öntözővíz lemosná s nem szállhatnának oda, hova a természet, a levegő legesekélyebb rezgésével eljuttatni képes. *Bosa József.*

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

Egy csodálatos orvosi műtét története.

II. Az amerikai nagykövet Kasson ur Bécsben, kormányának nemrégiben egy csodálatra méltó orvos-se-

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Zombor. 1885. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

bézi műtét érdekes tudósítását küldte meg, mely előtt nem rég Billroth professzor által lőu végrehajtva Bécsben; ez egy csodálatra méltó módon történt gyomorkivágásból állott, melynél a gyomornak csaknem egyharmad részét kelle eltávolítani, s a mi még csodálatra méltóbb, a beteg ismét felgyógyult, oly eset, mely eddig még soha elő nem fordult. A betegség, mely miatt ezen műtétet alkalmazni kelle, gyomorrrák volt, mely az alábbi körülményektől kísértek.

Az étvágy felettébb rossz; a gyomorban valami sajátságos, leirhatatlan, felettébb gyötörő érzés uralkodott, melyet leginkább valami meg nem határozható zibbadásnak lehetne nevezni; a fogakra különösen reggelenként bizonyos tapadós nyák rakódik le, mely igen kellemetlen utózt hagy maga után; táplálékok élvezete nem látszik ezen sajátságos zibbadtr érzést eltávolítani, sőt ellenkezőleg azt inkább még fokozzák; a szemek beesnek s megsárgulnak, kezek és lábak hideg s tapadósakká válnak, mintegy hideg veritékkel fedve. A beteg folytonos bágyadságot érez s az álom nem ad neki új erőt; nemsokára rá a beteg ideges, nem ad neki új erőt; bal sejtelmek gyöttrik; ingerült s rosszkedvűvé válik; bal sejtelmek gyöttrik; ha fekvő helyzetéből hirtelen felemelkedik, elszedül, fülzúgást kap s meg kell fogóznia valamibe, hogy össze ne rogyjon; belei eldugulnak, bőre legtöbbször száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s alvadékosává válik s nem cirkulál rendszeren. Később a beteg az ételt evés után csakhamar ismét kihányja, melynek olykor savanyus poshadtr, néha pedig édeses íze van; gyakran szenved szívdobogásban s azon hiszzenben van, hogy szírbajban szenved; végre azonban már semmi-féle táplálék nem marad meg benne, miután a bélcsatorna nyílása vagy már tökéletesen vagy legalább nagyrészt egészen el van dugulva.

De bármily elriasztó legyen is ezen betegség, mind a mellett a fenti körülményekben szenvedők még se csüggedjenek el, mert eztr közöl kilencszáz kilencvenkilenc esetben nem szenvednek gyomorrrákban, hanem pusztán csak emésztetlenségben, oly betegségben, mely igen könnyen gyógyítható, ha helyesen gyógykezeltek. A legbiztosabb s legjobb szer ezen betegség ellen a „Shäker-kivonat“ növényi készítmény, mely az alább felsorolt gyógyszerárak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonat a bajt alapjában támadja meg s azt gyökeresen kiirtja a testből.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a Seigel-féle hashajtó labdacokra is van szükségük, a „Shäker-kivonattal“ kapcsolatban. A Seigel-féle hashajtó labdacok meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést, megszabadítják a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszersmind a legtekélyesebb labdacok minden eddigi készítmények között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ára egy palack „Shäker-féle kivonatk“ 1 frt 25 kr., 1 doboz „Seigel-féle hashajtó labdacoknak“ 50 kr.

Magyarországi főraktár:

Budapest, Török József gyógyszerár király utca 12.
Zomborban, Gallé Emil gyógyszerár.

HIRDETÉSEK.

HARLANDER

kötőfonala és orsócérnája

(Strickgarn.) 14—14 (Spulenzwirn.)

A bécsi és párisi világtárlaton a legelső díjakkal kitüntetett.

Kitünő minősége miatt közkedvelt.

A kötőfonal gyári jegye.

Az orsócérná gyári jegye.

Kaphatók a haza minden nagy- és forgalmas kis-kereskedésében.

Raktár Bécsben: Salcher Mátyás és fainál
I. Werderbergasse Nr. 2a.

Valódi

törköly-pálinka

(Baranyai), saját égetésű,

kapható pintes giesshüblü üvegekben lepecsételve 3—1

üvegenként 1 frt 10 krért

Lalosevics Jakabnál

Zomborban.